

Μεταλάβαμε Θέατρο!

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ των συνθεατών μου αυτή τη φορά είναι συγκεκριμένος και περιορισμένος. Η παραγωγή της Εταιρείας Θεάτρου Χώρος έδωσε μόνο δύο παραστάσεις του «Λιωμένου Βουτύρου» στο «Παλλάς» και στο «Ριάλτο». Συνήθως ο νοερός παραλήπτης του μηνύματος που εκπέμπεται απ' αυτή τη στίλη είναι ο σκηνοθέτης, οι πρωταγωνιστές ή κάποιος άλλος από τη δημιουργικά ομάδα των υπό συζήτηση παραστάσεων. Αλλά σε μια συζήτηση περί του «Λιωμένου Βουτύρου» ο ιδανικός συνομιλητής θα ήταν το φόρουμ των θεατών της παράστασης, καθώς οι δημιουργοί χάρισαν στο κοινό ιδιαίτερα σημαντικό ή, μάλλον, καθοριστικό ρόλο.

Υπάρχουν παραστάσεις όπου οι σκηνοθέτες κλείνονται ερμητικά μέσα στο δημιουργημά τους, όπως σε τανκ, και το μόνο είδος επαφής τους με το κοινό περιορίζεται στην επιθετική προσπάθεια να το κατακτήσουν οδηγώντας το άρμα μάχης πάνω στους θεατές τους. Υπάρχουν άλλες που κάνουν αισθητή την πρόθεσή τους να κρατούν το κανάλι επικοινωνίας με τους θεατές ανοιχτό φλερτάροντας με την πλατεία, έτσι ώστε οι ηθοποιοί να περνούν συνεχώς τη νοητή γραμμή μεταξύ του θεάματος και του κόσμου των θεατών, βρισκόμενοι, εναλλάξ ή και ταυτόχρονα, εντός και εκτός της θεατρικής σύμβασης.

Το «Λιωμένο Βούτυρο» διαφέρει. Τα φώτα στην πλατεία αναμμένα. Η σκηνή δεν αποτελεί χωριστό τόπο δράσης. Αφαιρείται το κεκτημένο δικαίωμα του κοινού να έχει την ελευθερία των αντιδράσεων στο συντησμένο σκοτάδι, ακόμα και οι αργοπορημένοι δεν πέρασαν χωρίς να τους κάνουν μέρος του παιχνιδιού. Αφαιρείται (τόσο απλά;) η ίδια η ιδιότητα του «αμέτοχου θεατή του θεάματος».

Η πλοκή απομυθοποιείται πριν από την αρχή της παράστασης, η φωτοτυπία από την παλιά εφημερίδα που αφηγείται το περιστατικό του φόνου της νεαρής γυναίκας από τον άνδρα της σ' ένα δωμάτιο ξενοδοχείου είναι στα χέρια μας, εξάλλου θα μας τη διαβάσουν από τη σκηνή. Αφαιρείται, λοιπόν, και η πλοκή, ή μάλλον το ενδιαφέρον των θεατών προς την εξέλιξή της, η άγνοια και η αγωνία για το τέλος, από το συντησμένο πακέτο της θεατρικής σύμβασης.

Το κείμενο του Σάκη Σερεφά, που πρώτος έδωσε λογοτεχνική και θεατρική ζωή στο συμβάν, με τη σειρά του, αφαιρείται από το δρώμενο, ή τουλάχιστον, του αφαιρείται ο ρόλος του αντικειμένου, του δίνεται, όμως, ο ρόλος της αφορμής...

Αφορμές ενός διάχυτου, άκρατου αυτοσχεδιασμού. «Έργο; Μα ποιο έργο;», μας λένε οι ηθοποιοί, «Πιστεύετε ακόμα ότι υπάρχει έργο;» Το θεατρικό βούτυρο λιώνει στα χέρια μας. Μας

έχουν περιλάβει στο παιχνίδι, τους κανόνες του οποίου μόνο νομίζουμε πως έχουμε καταλάβει. Ένα από τα μασκοφόρα πρόσωπα του δρώμενου (α, ναι ακόμα δεν έχουμε μιλήσει για τις μάσκες!) μας κερνάει γλυκά. Πω, πω, υπήρχε πιο άμεσος τρόπος να ενωθούμε με τη δράση; Μεταλάβαμε Θέατρο!

Η αφήγηση της ιστορίας διαλύεται στον αυτοσχεδιασμό, δεν προχωράει, οι ηθοποιοί αλλάζουν «ρόλους» (μόνο σε εισαγωγικά μπορώ να βάλω τον όρο), αλλάζουν μάσκες παριστάνοντας τους μάρτυρες της υπόθεσης. (Μα και το «παριστάνοντας» είναι λάθος όρος!) Πρωτότυπο και αυτό -συνήθως η χρήση της μάσκας στο θέατρο συμβάλλει στην ενδυνάμωση της θεατρικής σύμβασης, στην αυξημένη ψευδαίσθηση, στην περισσότερη απόσταση μεταξύ του ηθοποιού και του θεατή. Στην παράσταση του Σίμου Κακάλα οι μάσκες δίνουν επιπρόσθετη ώθηση στους αυτοσχεδιασμούς. Οι οποίοι, μάλιστα, γίνονται όλο και πιο παρατραβηγμένοι

στο χρόνο και τον τρόπο. Κοιτώ γύρω μου (τα φώτα παραμένουν αναμμένα), το κοινό... σχεδόν βαρέθηκε, τα αρχικά γέλια σταμάτησαν, η αίσθηση ότι οι διασκεδαστές μας (έτσι

τους εκλάβαμε) το έχουν παρακάνει, αρχίζει να αναγράφεται στα πρόσωπα του κόσμου.

Και ξαφνικά! Αλλάζουν τα πάντα. Ο φωτισμός. Ο υποκριτικός τρόπος. Η πλατεία απότομα αποκόπτεται από τη σκηνή. Και με άεσθη, απότομη τήξη από το λιωμένο βούτυρο αναδύεται η τραγωδία. Φόνος. Θάνατος. Έρωτας. Συνειδηση. Αυτοτιμωρία. Εξίλεση. Ιλιγγιώδης μεταφορά σε άλλο επίπεδο. Έτσι μας ήθελαν, να χαλαρώσουμε, να λιώσουμε στα χέρια τους, να απενεργοποιήσουμε τα συστήματα ασφαλείας. Και μετά...

Στο τέλος το θεατρικό τσίρκο ξανά εν δράσει. Η υπόκληση διακόπτεται με την κληρωση. «Τέτοια δε θελετε;», ρωτάει ο Κακάλας. «Εσείς πληρώσατε τα ευρώ στο φουαγιέ για να λάβετε μέρος στην κλήρωση»

Πολύ ενδιαφέρουσα δουλειά. Πολύ καλοί οι τρεις ηθοποιοί της παράστασης, ό ίδιος ο Σίμος Κακάλας, η Δήμητρα Κούζα, η Έλενα Μαυρίδου. Άξια η ελληνική πρόταση της υποψηφιότητας του Κακάλα για το Ευρωπαϊκό Βραβείο Νέων Θεατρικών Πραγματοποιήτων.

«Λιωμένο βούτυρο revisited» από τη Εταιρεία Θεάτρου Χώρος. Συγγραφέας: Σάκης Σερέφας. Σκηνοθεσία: Σίμος Κακάλας. Σκηνικά -Κοστούμια: Κέννυ Μακ Λέλλαν. Μάσκες: Μάρθα Φωκά. Παίζουν: Σίμος Κακάλας, Δήμητρα Κούζα, Έλενα Μαυρίδου

Θέατρο

THE NONAS ΜΟΛΕΣΚΗ